Sünnet İnkarı ve Gayesi

Ali Sağir

Bugünlerde birileri dinin temel kaynaklarından biri olduğuna inandığımız, din olduğuna inandığımız, vahyin bir parçası olduğuna inandığımız Rasulullah Efendimizin sünnetini ekarte etmeye, reddetmeye çalışıyorlar. Bize Kur'an yeter, dinimizi yaşamak için bizim Allah'ın Kitabı'ndan başka birşeye ihtiyacımız yoktur diyerek, Rasulullah'ı ve sünnetini silerek, kendilerince bir din icad etmeye çalışıyorlar. Rasulullah'ın Kur'an konusundaki anlayışını ve uygulamalarını, yeryüzünün en hayırlı nesli olan onun pırlanta ashabının, onlardan sonra gelen tabiinin, tebeu tabiinin, müctehid imamlarımızın ve değerli seleflerimizin Kur'anla ilgili anlayışlarının tümünü yok farzederek, onların tümünün üzerine bir çizgi çekerek kimilerinin salt akıllarıyla Kur'anı anlamaya çalıştıklarını, bu iddiayla ortaya çıktıklarını görüyoruz. Bu sapık anlayışlar karşısında elbette Rasulullah efendimizin sünnetinin müdafası sadedinde birşeyler söylememiz gerektiği kanati ve inancındayız.

İslamın temel kaynaklarından birisi olan sünneti reddetme hadisesi tarihte ilk önce Hicri ikinci yüzyılda ortaya çıkmıştır. Bu konuyu ilk defa ortaya atanlar Hariciler ve Mutezililerdir. Hariciler İslam toplumunda çıkarmak istedikleri fitnenin önünde en büyük engel olarak Rasulullah efendimizin sünnetini gördüler. İslam tolmumunda Rasulullah efendimizin sözleri, fiilleri ve takrirleri üzerine kurulan bu son derece sağlam yapı var olduğu sürece din konusunda ortaya atılabilecek hiçbir düşünce, hiçbir akım, hiçbir felsefe müslümanlar tarafından kabul görmeyecek, hiçbir fitne başarıya ulaşamayacaktı. Onun içindir ki İslam toplumunda kendi batıl fikirlerini yayarak toplumu yıkmak isteyen Hariciler ilk önce önlerindeki büyük engel olan sünnete yönelerek onu yıkmayı, o engeli kaldırmayı deneyip planladılar. Bunun için de şu iki iddia üzerinde fikirlerini yoğunlaştırdılar:

a: Sünnetin dinde hiçbir bağlayıcılığı yoktur. Dinde müslümanı bağlayan Allah'ın kitabı'dır. Allah'ın Kitabı'nın dışında uyulmaya layık başka bir kaynak, hiçbir otorite yoktur.

b: Zaten Kur'an'ın dışında hiçbir şey Allah tarafından korunmaya alınmadığından sünnetin, peygamberin hadislerinin doğruluğunda şüphe vardır. Şüphe üzerine kesinlikle din bina edilemez. Çünki hadisler bir sonraki nesle aktarılıken içine pekçok yalan yanlış şeyler karışmıştır. Binaenaleyh dinimizi böyle şüpheli, şaibeli şeylere bina edemeyiz.

Allah'ın lafzan ve manen konrunmuş olan Kitabı'nın dışında başka hiçbir şeye itimad edilemez.

Mutezile de hemen hemen aynı şeyleri söyledi. Yunan felsefesinin ürünleriyle karşı karşıya gelen bu insanlar bunları yargılayıp sorgulayabilecek kadar dinlerini yakından tanıyamamış olmalarının sonucu olarak tamamen akılcı olan bu felsefi akımların etkisi altında kaldılar. Bu felsefi akımlar karşısında aşağılık duygusuna, yenilmişlik psikozuna kapılan ve inançları, akideleri sarsılan bu adamlar dinlerini, inançlarını bu felsefi akımlar karşısında tamamen akılcı ölçülere uyacak biçimde yeniden yorumlamak, yeniden gözden geçirmek tutkusuna kapıldılar. Ama dinlerinde reforma yönelen, akıllarına uygun bir biçimde dine şekil vermek cinnetine kapılan bu insanların karşısına da yine en büyük engel olarak Rasulullah'ın sünneti çıkınca onlar da tıpkı selefleri gibi sünnete gölge düşürmeye, sünneti reddetmeye yöneldiler. Kur'an'ı bu felsefi akımlar önünde diledikleri gibi yorumlamalarına engel olacak peygamberin ve onun sahabesinin örnekliliğini reddettikleri zaman önlerinin açılabileceğini zannediyorlardı. O zaman Kur'an'ı istedikleri gibi yorumlayabilecekler ve kendilerine yepyeni bir din yapabileceklerdi. Bunun için şu iddiayı ısrarla savundular: "Peygamberin görevi sadece bize Kur'an'ı getirip ulaştırmaktır. Allahın Rasulü bü görevini hakkıyla yerine getirmiştir. Bunun ötesinde Muhammed Bin Abdillah olarak Rasulullah bizim gibi sıradan bir insandan başkası değildir. Onun söylediklerinin ve yaptıklarının bizim için hiçbir değeri, hiçbir bağlayıcılığı yoktur. Onun yapıp söyledikleri sadece kendisini ve kendi dönemini ilgilendirir. Bizler sadece Kur'an'a yönelir onunla amel ederiz."

Sünnet hakkında ortaya atılan bu iki fitnenin ikisi de İslam toplumunda hüsnü kabul görmedi. Muhaddis alimlerimizin ve diğerlerinin ciddi çalışmaları, ümmetin vicdanının uyanıklılığı sayesinde çok kısa bir süre içinde her ikiside ümmet arasında kabul görmeden yok olup gittiler. Kitab'ı ve sünneti tanıyan sıradan bir müslümanın bile peygamberini bir posta memuru kabul etmesi elbette mümkün değildi. Onun içindir ki bu ümmetin mizacı böyle saçmalıkları, bu tür bid'atleri kabule asla müsait değildir. Nasıl müsait olsun da? Rasulullah efendimizin mubarek asrından başlayarak Raşid Halifeler, tabiin, müctehid imamlar ve ümmetin fakihlerinin, muhaddislerinin rehberliğinde gelişerek gelmiş olan bu İslami hayat düzenini reddederek günübirlik küfür dünyanın felsefi akımlarının etkisi altında kalarak dinlerini reddedecek değillerdi elbette müslümanlar...

Ancak uzun yıllar kül halinde bulunan bu fitnenin asrımızda yeniden hortlatılmaya başlandığını görüyoruz. Tıpkı hicri ikinci asırda olduğu gibi batı karşısında, batı medeniyeti karşısında zihinsel bir yenilgiyi yudumlamış, kafirler karşısında aşağı-lık kompleksine kapılmış kimi

insanların aynı konuyu bugün gündeme getirmeye çalıştıklarını görüyoruz.

Son günlerde "İslamı anlamak ve onu hayatımıza aktarabilmek için bize yalnızca Kitap (Kur'an) yeter. Kur'anın dışında başka hiçbir kaynağa ihtiyacımız yoktur. Zaten bizim dinimizin temel kaynağı Kur'andır" iddiası gündeme getirilmeye, ve dinimizin ikinci temel kaynağı olan sünnetin dinde hüccet olmadığı ve de sünneti ortaya koyan kaynakların doğruluğundan şüphe iddiaları yaygınlaşıyor. Ne yazık ki tıpkı öncekiler gibi ama bu defa batı medeniyeti karşısında aşağılık psikozuna kapılmış bir kısım insanlar tarafından batılı müsteşriklerin de etkisiyle Rasulullah efendimizin dinde temel odak nokta oluşu, ya da şarii yönü reddedilmeye çalışılmaktadır.

Bu iddialar tıpkı öncekiler gibi tarih boyunca yan yana giden dinin iki temel kaynağını birbirinden ayırmaya yöneliktir. Kur'an'ı sünnetten, sünneti Kur'an'dan ayırmaktır. Az evvel de ifade ettiğim gibi bu akım yeni ve tesadüfi değildir. Yalnızca Türkiyeye mahsus da değildir. Bunu gündeme getirenler esasen müsteşriklerdir. Asrımızda sünnete en büyük şüphe gölgesini düşüren Pr Goldizerdir. Bu adam İslam hukukunun ikinci temel kaynağı olan hadislerin, Rasulullah efendimizin sözlerinden çok, Şam bilginlerinin görüşleri olduğunu iddia etti. Hadis diye kitaplarda yazılı olanlar peygambere ait sözler değil bir kısım insanların sözlerinden ibarettir dedi. Maksadı müslümanlar nazarında değerli bir mevkii olan sünneti sarsmak, Peygamberimiz ve onun sünneti konusunda zihinleri saptırıcı şüphe tohumları atmaktır.

Aynı akımın Hindistanda önce Mehdilik, sonra da Peygamberlik iddiasıyla ortaya çıkan Mirza Gulam Ahmed tarafından savunulduğunu görüyoruz. Bu nevzuhur adam da, sünnete en büyük darbeyi vurmalıydı ki, kendi Peygamberliğini yutturabilsin. Bunlardan ayrı olarak bir takım modernist yazarlar da bunların tilmizi olarak aynı iddiayı savunmuşlardır. Bu sünnet düşmanı modernistlerin iddiası şöyledir:

a: Eğer İslamı anlamada Kur'an kadar Sünnet de önemli olsaydı, Cenab-ı Hakk bunu bize Kur'anda bildirirdi. Biz de Kur'an kadar sünneti de anlamağa mecbur olurduk ve Sünnete de değer verirdik.

b: Rasulullah'ın sünnetini, anlayışını ancak kendi dönemi ve kendi toplumu için geçerli kabul etmek lazımdır. Halbuki devir ve şartlar değişmiştir. Değişen asrın şartlarına sünneti tatbik edemeyiz.

c: Hadisler çok zor şartlar altında toplanmıştır. Bunlara yalan karışma ihtimali çok fazladır. Binaenaleyh sünneti bir kenara bırak-mak zorundayız. Hatta bu insanların gençlere; Hadis-lerle kafanızı bozmayın

diyecek kadar Allah Rasulüne saygısızlık ederek Kur'ancı kesilirler. Temel iddiaları bunlardır.

İbni Hazm zamanında da hicri 500 lerde kendilerine Kur'ancı denen bir grup zuhur eder. Bunların iddiasına göre herşey Kur'anda vardır. Hatta birisi sormuş, peki Hz. Alinin sakalının sık Hz. Muaviyenin sakalının seyrek oluşu da var mı? Ama bunlar bir taraftan Kur'ancı kesilirken sünneti ekarte etmişler. Bize sadece Kur'an yeter, kulluğu yaşayabilmek için sadece Kur'an yeter, onun dışında başka kaynağa ihtiyacımız yoktur diyerek sünneti inkar etmişler. Veya "işte efendim sünnetin intikalinde, sübutunda süphe vardır, bu yüzden zaman içinde içine yalan yanlış şeyler karışmış bir şeyi delil kabul edemeyiz" diyerek reddetmişler.

Peki hedefleri neydi bu adamların? Hedef şu: Eğer Kur'anın beyanı, Kur'anın tamamlayıcısı ve açıklayıcısı olan hadisler ekarte edilirse sonunda Kur'an da çok rahat ekarte edilebilir. Veya "sünnet yani Rasulullah efendimizin anlayışı ve uygulaması ekarte edilirse o zaman Kur'anı salt aklımızla anlayıp dilediğimiz gibi bir müslümanlık yaşama ve Kitab'ı kendi arzu ve heveslerimize göre anlayıp yorumlama imkanını elde ederiz" derdi vardı adamların. Keyiflerine geldiği gibi bir din yaşama, din belirleme konusunda hiçbir kayd-u bend altına girmeme arzularından kaynaklanıyordu bu iddia.

Bugünküler de hemen hemen buna benzer iddialarla ortaya çıkmaktadırlar. Esasen bu iddiaların altında akılcılık, rasyonalizm yatmaktadır. Yani Kur'anı anlamak için yalnızca akıl yeter, bunun dışında ne sünnete, ne de başka bir kaynağa ihtiyaç yoktur iddiası yatmaktadır bir. İkinci olarak da bu iddianın altında Ashab-ı Kirama karşı güvensizlik ve itimatsızlık yatmaktadır. Zira sünneti Rasülüllah'tan sözlü olarak bize aktaran Ashab-ı Kiram efendilerimizdir. Eğer bu mevzuda, hadislerin bize aktarılması konusunda ashab-ı kiram efendilerimize herhangi bir itimadsızlık isnad edersek o zaman Kur'an'a da itimad etmemek gerekecektir. Kur'an'dan da şüphe etmemiz gerekecektir. Zira Kur'an'ı yazıp, hıfzedip, toplayan ve bize ulaştıranlar da ashab-ı kiram efendilerimizdir. Görülüyor ki bu iddianın altında Kur'an'ı reddetme sinsi planı da yatmaktadır. Yani bugün sünnet diyecekler, bu tuttu mu yarın Kur'an diyecekler. "Kur'an'a da itimad edilmez, çünki hadislere bir sürü yalan yanlış şeyler katanlar elbette Kur'ana da katmışlardır" diyecekler ve dini bitirecekler.

İşte üç aşağı beş yukarı dünkülerin de bugünkülerin de demeye çalıştıkları bunlar. Şimdi bu iddianın sahiplerine peygamberin ne olduğunu, peygamberin kim olduğunu, sünnetinin bizim dinimizde, bizim hayatımızda yerinin ne olduğunu anlatmamız gerekecektir. Peygamberin dinde temel odak nokta olduğunu, onsuz dinin

olmayacağını, onsuz müslümanlık olmayacağını, olamayacağını anlatmamız gerekecek. Peygamberin kullukta adım adım takip edilmesi gereken, kendisine tabi olunması gereken bir mukteda bih olduğunu, bir üsve-i hasene olduğunu anlatmamız gerekecek. Peygamberin Kur’an'ın beyan edicisi, Kur’an'ın tamamlayıcısı ve açıklayıcısı olduğunu, sünnetsiz Kur’an'ın anlaşılamaz olduğunu, peygamberin sürekli Allah kontrolünde bir masum olduğunu ve Rabbımızın kitabında kendisine itaat istediği herbir bölümde aynı zamanda peygamberine de itaat istediğini, bu konuda peygamberle Allah'ın arasını ayıranların kafir olduklarını, peygambere din belirleme, haram ve helal koyma hakkının verildiğini, anlatmamız gerekecek. Kur’an'da Rabbımızın anlatmadığı pek çok konuyu pek çok konuyu kendisine anlattırarak Rabbımızın peygamberini dinde nasıl şari kıldığını anlatmamız gerekecek.